

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, de Oradea

Oradea, 27 noiembrie

Seria I, Anul XX, Nr. 5 (277), 2016

SINODUL EPISCOPILOR BISERICII ROMÂNE UNITĂ CU ROMA, GRECO-CATOLICĂ DIN ROMÂNIA

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Andrei Mureșan, autorul Imnului Național al României - pag. 4-5; Pericolele rețelelor wi-fi - pag. 8; Episcopul Samuil Vulcan. Viața și activitatea sa - pag. 15-17.

COMUNICAT

Sesiunea ordinară de toamnă a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică Blaj, 2-4 noiembrie 2016

Invitația adresată Papei Francisc din partea Conferinței Episcopale Române de a vizita România, analiza diferitelor aspecte ale vieții Bisericii, chestiuni pastorale, administrative și canonice, procesul de beatificare a Episcopilor morți în faimă de martiri sub regimul comunist, mass-media catolică și situația comunităților greco-catolice în diaspora, sunt câteva dintre temele care s-au aflat în centrul sesiunii ordinare a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, reunit între 2-4 noiembrie 2016 la Blaj.

În plenul lucrărilor s-a discutat și despre recenta întâlnire a Episcopilor Catolici Răsăriteni din Europa, desfășurată între 20-23 octombrie 2016 la Fatima, precum și despre cea de-a 14-a Sesiune Plenară a Întâlnirii Comisiei Internaționale

nale Mixte pentru Dialog Teologic între Biserica Catolică și Biserica Ortodoxă de la Chieti, Italia, din luna septembrie 2016.

Sinodul a decis înființarea Comisiei Sinodale pentru Cultură și Comunicații Sociale, precum și a Biroului „Migrantes” în cadrul Curiei Arhiepiscopiei Majore.

Totodată, a fost discutată tematica unui ghid de conduită anticorupție pentru personalul din cadrul Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică.

Cu prilejul împlinirii a 200 de ani de la trecerea la cele veșnice a cărturarului Gheorghe Șincai, personalitate marcantă a Școlii Ardelene, membrii Sinodului au participat în după-masa zilei de joi 3 noiembrie 2016 la o manifestare culturală în Catedrala Arhiepiscopală Majoră „Sf. Treime” din Blaj.

Referitor la alegerile parlamentare din 11 decembrie 2016, Episcopii îi îndeamnă pe credincioși și pe toți oamenii de bună credință să își exercite dreptul și responsabilitatea de a participa la vot, și totodată să facă o alegere coerentă cu propria credință și cu învățătura Bisericii Catolice.

Următoarea Sesiune sinodală ordinară se va desfășura în intervalul 15-17 mai 2017 la Blaj, sediul Arhiepiscopului Major.

În aceste zile, membrii Sinodului au dorit să reamintească responsabilitatea cetățenilor greco-catolici în societatea românească, rugându-se Bunului Dumnezeu pentru binele țării și al poporului nostru.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu, Ioan Măgherușan

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Notar
Pr. Cristian CRIȘAN

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Dumnezeu nu ne abandonează niciodată

13.11.2016

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Textul evanghelic de astăzi (Lc 21,5-19) conține prima parte a discursului lui Isus despre timpurile din urmă, în redactarea Sfântului Luca. Isus îl rostește în timp ce se află în fața Templului din Ierusalim și pornește de la exprimările de admirație ale mulțimii față de frumusețea sanctuarului și a ornamentelor sale (cf. v. 5). Atunci Isus spune: „vor veni zile în care nu va rămâne piatră peste piatră care să nu fie dărâmată” (v. 6). Putem să ne imaginăm efectul acestor cuvinte asupra discipolilor lui Isus! Însă El nu vrea să ofenseze Templul, ci să dea de înțeles, lor precum și nouă astăzi, că edificiile umane, chiar și cele mai sacre, sunt trecătoare și nu trebuie să ne punem siguranța noastră în ele. În viața noastră câte certitudini presupuse am crezut că sunt definitive și apoi s-au dovedit efemere! Pe de altă parte, câte probleme ni se păreau fără rezolvare și apoi au fost depășite!

Isus știe că există mereu cineva care speculează cu privire la nevoia umană de siguranțe. De aceea spune: „vedeți să nu fiți înșelați” (v. 8) și avertizează cu privire la mulții mesia falși care se vor prezenta (v. 9). Și astăzi există! Și adaugă să

nu ne terorizăm și să nu ne dezorientăm din cauza războaielor, revoluțiilor și calamităților, pentru că și ele fac parte din realitatea acestei lumi (cf. v. 10-11). Istoria Bisericii este plină de exemple de persoane care au îndurat chinuri și suferințe teribile cu seninătate, pentru că aveau conștiința că sunt trainic în mâinile lui Dumnezeu. El este un Tată fidel, este un Tată și grijuliu, care nu îi părăsește pe fiii Săi. Dumnezeu nu ne abandonează niciodată! Această certitudine trebuie să o avem în inimă: Dumnezeu nu ne abandonează niciodată!

A rămâne tari în Domnul, în această certitudine că El nu ne abandonează, a merge în speranță, a lucra pentru construirea unei lumi mai bune, în pofida dificultăților și evenimentelor triste care marchează existența personală și colectivă, este ceea ce contează cu adevărat; este ceea ce este chemată să facă comunitatea creștină pentru a merge în întâmpinarea „zilei Domnului”. Tocmai în această perspectivă vrem să situăm angajarea care provine din aceste luni în care am trăit cu credință Jubileul Extraordinar al Milostivirii, care astăzi se încheie în Diecezele din toată lumea cu închiderea Porților Sfinte în bisericile catedrale. Anul Sfânt ne-a solicitat, pe de o parte, să ținem privirea îndreptată spre împlinirea Împărăției lui Dumnezeu și, pe de altă parte, să construim viitorul pe acest pământ, lucrând pentru a evangheliza prezentul, așa încât să facem din el un timp de mântuire pentru toți.

Isus în Evanghelie ne îndeamnă să ținem trainic în minte și în inimă certitudinea că Dumnezeu conduce istoria noastră și cunoaște scopul ultim al lucrurilor și al evenimentelor. Sub privirea milostivă a Domnului se deapănă istoria în scurgerea ei incertă și în împletirea ei de bine și de rău. Însă tot ceea ce se întâmplă este păstrat în El; viața noastră nu se poate pierde pentru că este în mâinile Sale.

Să o rugăm pe Fecioara Maria pentru ca să ne ajute, prin evenimentele fericite și triste din această lume, să menținem trainică speranța veșniciei și a Împărăției lui Dumnezeu. Să o rugăm pe Fecioara Maria pentru ca să ne ajute să înțelegem în profunzime acest adevăr: Dumnezeu nu îi abandonează niciodată pe fiii Săi!

Otilia BĂLAȘ

Andrei Mureșanu, autorul Imnului Național al României

16 noiembrie 1816-11/12 octombrie 1863 - 200 de ani de la naștere

„Andrei Mureșanu a scris multe versuri, dar a făcut o singură poezie: Deșteaptă-te, române!”, spune Titu Maiorescu. „Deșteaptă-te, române!” este „Imnul nostru Național”, s-a impus de la sine la Revoluția din 1989, fiind cântecul patriotic împletit cu viața și cu istoria noastră; Decretul-lege din 24 ianuarie 1990 l-a oficializat ca Imn Național.

Prin textul *Imnului Național* ne recunoaștem, ne exprimăm iubirea față de Patrie și ne prezentăm lumii. Autorul textului a rămas însă de cele mai multe ori un nume: Andrei Mureșanu.

Să trecem dincolo de această limită ca să cunoaștem istoria Imnului nostru și pe creatorul versurilor, căruia, astăzi, îi suntem datori să-i aducem omagiul nostru, astăzi, la 200 de ani de la nașterea sa! Andrei Mureșanu (16 noiembrie 1816-11/12 octombrie 1863) împreună cu Timotei Cipariu, Aron Pumnul, August Treboniu Laurian, Simion Bărnuțiu și George Barițiu sunt fii ai Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică și reprezintă cea de a doua generație a Școlii Ardelene.

S-a născut la Bistrița, părinții fiindu-i Toader Mureșanu și Eftimia Serețeanu, o familie modestă - tatăl era tăbăcar. A urmat, între 1825-1829, „Școala Normală” săsească din Bistrița, iar între 1829-1832, în aceeași localitate, „Liceul Piarist”.

Din 1832 este elev la „Gimnaziul Superior Greco-Catolic” din Blaj, la terminarea căruia, între 1836-1838, urmează „Seminarul Teologic Greco-Catolic” tot la Blaj.

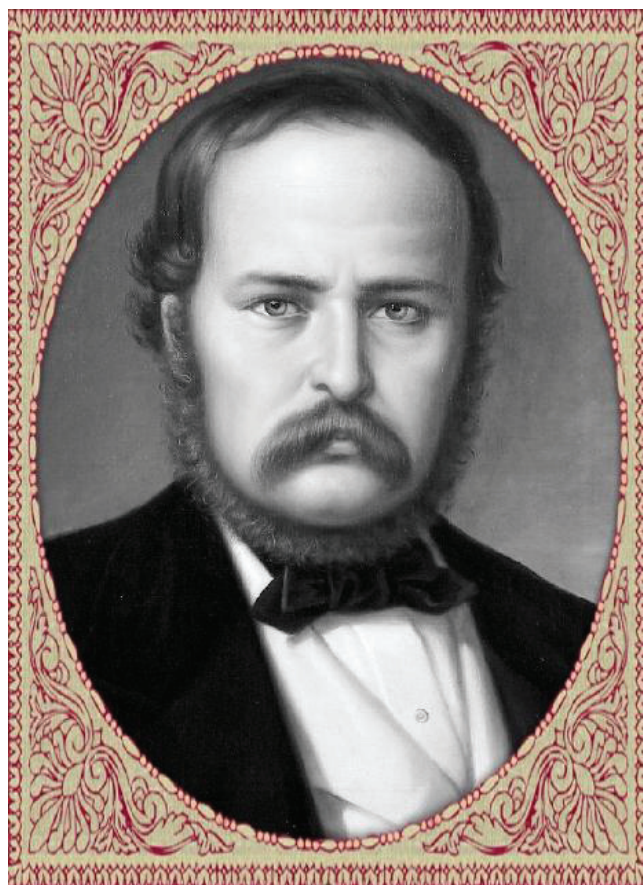
Crescuți în credință, respect și iubire față de valorile neamului, tinerii care au trecut prin Școlile Blajului au format elita intelectualilor români din Ardeal și o „preoțime de înaltă pregătire teologică, profund atașată Bisericii Greco-Catolice și idealurilor naționale ale neamului”. George Barițiu mărturisea acest adevăr când afirma că „acolo a învățat să rămână român și să scrie românește”.

Vizitând Școlile Blajului, Nicolae Iorga a fost profund impresionat: „Ce inimi bune și cinstitute bat sub lungul reverende negre ale viitorilor preoți de sate!”.

Mediul spiritual și cultural de la Blaj i-a format personalitatea și lui Andrei Mureșanu, cum a format-o atâtor oameni mari ai țării, și i-a trezit dragostea pentru lectură și scris. Profesorii îi îndrumau și îi încurajau pe elevi; Timotei Cipariu i-a abonat pe elevi la „Curierul românesc”, gazeta lui Heliade. Primele încercări literare ale lui Mureșanu sunt din timpul liceului, sunt versuri publicate în revista – manuscris, „Aurora”, prima revistă școlară din cultura noastră.

Coleg de studii, cu câțiva ani mai mare, i-a fost George Barițiu. Pasiunea pentru literatură și străduința de început în arta scrisului i-au apropiat și o prietenie frumoasă i-a legat de-a lungul vieții.

În 1838, când George Barițiu a plecat la Brașov, l-a luat cu sine și pe Mureșanu și i-a obținut dispensa

pentru a intra în învățământ, deși era încă student. Va fi profesor la școala românească din Cetate și la „Liceul Romano-Catolic”. Timpul petrecut la Brașov este rodnic în scris, publică poezii și articole în gazetele lui Barițiu, „Foaie pentru minte, inimă și literatură” și „Gazeta de Transilvania”. Un spațiu distinct îl au traduceri și prelucrări din literatura germană, din Schiller, Herder, Burger etc.

Tot la Brașov a avut ocazia să cunoască pe unii poeți din Principate, pe Heliade Rădulescu, Grigore Alexandrescu, Dimitrie Bolintineanu și Vasile Alecsandri, care îi vor influența primele versuri. În scurt timp poezia sa își găsește nota particulară: „reflectarea frământărilor naționale și sociale ale vremii”.

Și tot Brașovul este locul în care își va întemeia familia, prin căsătoria cu Suzana Greceanu, familie foarte frumoasă, cu opt copii, dar tot timpul amenințată de sărăcie.

La 3/15 mai 1848 a participat la Adunarea de pe Câmpia Libertății de la Blaj și sub impresia acestui eveniment va scrie poezia „Un răsunet”, cunoscută cu titlul „Deșteaptă-te, române”, „Marseilleza românilor”, cum a numit-o Bălcescu. Ca și Andrei Mureșanu, autorul imnului „Marseilleza”, Rouget de Lisle (1760-1836), nu este autorul unor poezii „de primă mărime”, este autorul unei singure poezii devenite nemuritoare.

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

Cei doi poeți sunt înflăcărați de același ideal pe care îl cântă în poeziile lor: libertatea. Poezia lui Mureșanu devine imediat imnul revoluționarilor români de la 1848. De atunci, idealul a însuflețit mulțimile, a unit inimile în momentele de încercare sau sărbătorești ale istoriei. „Deșteaptă-te, române” a fost cântat cu voci răsunătoare, prin munți, de oștenii lui Avram Iancu, cu voci șoptite, în timpuri primejdioase, dar a reușit să treacă mereu peste obstacolele din cale și să se transmită din generație în generație. „Marseilleza” a avut un drum asemănător.

Analizând versurile imnului „Deșteaptă-te, române”, profesorul universitar Ion Buzași afirmă că „poezia, într-adevăr nemuritoare, a intrat în fondul de aur al liricii patriotice românești”, asigurându-i autorului „nemurirea”.

La o privire atentă, se poate observa legătura dintre „Deșteaptă-te, române!” și „Discursul din Catedrala Blajului”, și el nemuritor, al lui Simion Bărnuțiu, rostit în 2/14 mai 1848, discurs-pagină antologică a oratoriei în cultura noastră. Cele două opere sunt create într-un moment hotărâtor al istoriei, care aduce în prim plan situația națională și socială a românilor ardeleni. Cuvântul lui Bărnuțiu trezește conștiințele și energiile pentru cauza libertății și a unirii, iar trecutul este îmboldul; strămoșii „din adâncul mormintelor cer strănepoților să fie la înălțimea vremurilor străbune”, le cer să nu uite că și ei au trebuit să lupte pentru pământ și limbă.

Fără să fie atestată documentar, despre geneza poeziei există și o „cvasi – legendă”, care plasează momentul creației într-o dimineață din luna mai a anului 1848. Legenda spune că poetul „împins de o putere nevăzută spre vârful muntelui Tâmpa din Brașov, urca potecile piciorului de munte ca târât de o vrajă {...} Sosit pe cea mai înaltă culme a Tâmppei se hotărî ca, precum Moise odinioară a dat poruncile Decalogului, tot astfel să întocmească și el pentru români niște <legi> de reînnoire, de redeșteptare, de chemare la o nouă viață”. Așa s-ar fi născut poezia „Un răsunet”. Adevărul este că, înapoiat de la Blaj, Andrei Mureșanu a stat la masa de scris o noapte întreagă, inspirat, lucrând „Deșteaptă-te, române!”.

Tot la fel ca și „Discursul” lui Simion Bărnuțiu, „Răsunetul” lui Andrei Mureșanu trezește conștiința națională și dă expresie dorului de libertate și unitate națională. Deși aparțin unor genuri literare diferite, textele amintite au comun nota de manifest. Cei doi scriitori „sunt vizionari ai unității naționale”, prin ei, ideile Școlii Ardelene se răspândesc, sunt preluate, prind viață. „Atunci s-a ridicat glasul de tunet al lui Bărnuțiu, făcând chemarea din urmă la Blaj, chemare trecută în preamăritul imn-rugăciune al românilor, Deșteaptă-te, române” (Ion Buzași, „Andrei Mureșanu - Monografie” - Ediția a II-a, revăzută și completată, Charmides, 2013, p. 109).

Paternitatea melodiei a fost mult discutată, după unii, autorul ar fi necunoscut, există părerea că Andrei Mureșanu ar fi și creatorul melodiei, se știe că era dăruit cu talent muzical - și Rouget de Lisle este creato-

rul melodiei „Marseillezei”, poetul era și compozitor. George Călinescu atribuie melodia lui Anton Pann, presupune că melodia lui Anton Pann a fost „găsită și adaptată de Gheorghe Ucenescu”, cântăreț la Biserica „Sfântul Nicolae” din Șcheii Brașovului.

După Revoluție, Mureșanu se refugiază cu George Barițiu și cu familiile în Muntenia; la înapoierea în Ardeal, va fi un timp, la Sibiu, funcționar și traducător la „Buletinul oficial al guvernului”, serviciu care îl istovește, neavând astfel de aptitudini. La propunerea lui Simion Bărnuțiu, care îi oferă o catedră la Iași, unde era profesor universitar, răspunde cu amărăciune: „Domnul meu, chemarea mea ar fi să mă cuprind cu Pegasul, aspirând la Olimp [...] iar nu să traduc guvernului meu hârtii ciocoiești”.

În ultimii ani de viață traduce din „Noptile” lui Young și, la sugestia lui Barițiu, din „Analele” lui Tacit. Constant, în tot cursul vieții a desfășurat o activitate publicistică de valoare. Prietenul său de-o viață, George Barițiu, în 1861, îl va readuce la Brașov, dar Andrei Mureșanu era deja bolnav. În anul 1862, în numele frumoasei lor prietenii, George Barițiu face să-i apară volumul „Din poeziile lui Andrei Mureșanu”, volum care va fi premiat de către Astra. Bucuria trăită de poet nu a avut puterea de a schimba nimic, noaptea aceea de noiembrie în care Andrei Mureșanu s-a stins din viață era tot mai aproape.

A rămas în conștiința scriitorilor și puțini sunt poeții care au fost atât de evocați cum este Mureșanu. De la Eminescu, care face să se audă din versurile lui Mureșanu „vocea ruginită a lanțului” ce cade, „Preotul deșteptărilor noastre, semnelor vremii profet” este amintit de poeți și prozatori. Iosif Vulcan vede în „Răsunet” un program național, consideră poezia „testamentul sfânt al apostolilor noștri și evanghelia națională scrisă cu litere de aur”.

Blajul Școlii Ardelene l-a format pe Andrei Mureșanu și l-a făcut să fie ceea ce a fost. Ideologia Școlii Ardelene se regăsește întreagă în gândirea și scrisul poetului ardelean. Profesorul blăjean Ion Rațiu subliniază: „Natura i-a dat sentimente și talent, Blajul i-a dat directivă. Blajul a deșteptat în el iubirea de libertate, de neam și literatură românească”. Andrei Mureșanu este cunoscut mai ales prin poezia sa patriotică, dar registrul versurilor sale cunoaște și alte teme, un loc deosebit îl are poezia religioasă, fiind el însuși un suflet plin de credință. În versuri ce amintesc psalmii, îl preamărește pe Dumnezeu pentru creația sa sublimă, îi mulțumește pentru tot ce a dăruit omului, pentru conștiința care îl ajută în efortul de a fi Om.

„Glasul lui a răsunat neînterupt în sufletul neamului. Cuvântul lui a fost cuvânt de nădejde”, spunea Episcopul Martir Iuliu Hossu. Acum și peste timpuri, poezia lui Andrei Mureșanu va rămâne poezia speranței și demnității noastre. Și nota mesianică a versurilor sale, și spiritul constructiv, care o caracterizează, vor deschide spre viitor largi și luminoase orizonturi.

Pentru toate acestea, la 200 de ani de la naștere, îi aducem recunoștința și omagiul nostru.

Avizarea proiectului privind Familia

Senatorii juriști au discutat marți inițiativa legislativă întocmită de Coaliția pentru Familie privind modificarea articolului din Constituția României care legiferează căsătoria. Comisia Juridică a Senatului a dat raport favorabil pentru schimbarea definiției din „familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între soți, liber consimțită între soți” pentru a include sintagma „între un bărbat și o femeie”.

Inițiativa cetățenească a fost coordonată de Coaliția pentru Familie și a strâns aproximativ 3 milioane de semnături, dorința organizarea fiind aceea de a provoca un referendum național pentru modificarea articolului 48 din Constituția de definește familia.

În urma raportului favorabil, inițiativa va ajunge pentru dezbatere și vot în plenul reunit al Parlamentului și în caz de un vot favorabil măsura va fi trimisă mai departe spre președinție, iar Klaus Iohannis ar putea să invoce un referendum național pe această inițiativă legislativă.

Modificarea articolului din Constituției privind definirea noțiunii familiei ar face imposibilă recunoașterea în România a căsătoriilor gay, deoarece orice act în această privință ar veni în contradicție cu legea fundamentală.

Comisia Juridică a avizat proiectul privind schimbarea articolului din Constituției ce definește familia pentru a include sintagma „doar între un bărbat și o femeie”.

www.e-communio.ro

Curs de formare pentru profesorii de religie și cateheți

În perioada 29–30 octombrie, Eparhia Greco-Catolică de Cluj–Gherla a fost gazda „Cursului de formare pentru profesorii de religie și cateheți”. La acest curs au participat profesori și cateheți din toate eparhiile Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice. Eparhia de Oradea Mare a fost reprezentată de un număr de 10 persoane: preoți, călugări, cateheți și profesori.

Gazda evenimentului, Preasfințitul Florentin Crihălmeanu, a subliniat importanța profesorului de religie și a catehetului în viața Bisericii. Catehetul trebuie să radieze de lumină și căldură dumnezeiască la fel ca o lumânare aprinsă care dă căldură și lumină în același timp, a fost paralela făcută de Preasfinția Sa Florentin. După celebrarea Sfintei Liturghii profesorii și cateheții au luat parte la cursul de formare.

Cursul a avut ca temă: „Milostivirea Tatălui”, fiind împărțit în șase cursuri pe parcursul celor două zile. Noua metoda de catehizare propusă a fost aceea de a utiliza Sfânta Scriptură ca suport și bază pentru orele de cateheză. Nu este îndeajuns al face cunoscut pe Dumnezeu doar prin definiții și dogme teologice, scopul catehezei fiind inte-

riorizarea lui Cristos.

Dat fiind faptul că la acest curs au participat cateheți din întreaga Biserică s-a vorbit și despre programa școlară, manualele de religie și materialele didactice ce folosite pentru catehizare.

Duminică, 30 octombrie 2016, cursul de formare s-a încheiat cu Sfânta Liturghie. La încheierea cursului de formare fiecare din membrii participanți au primit câte o diploma care atesta participarea la acest curs.

Fr. Severian

Ioan DĂRĂBĂNEANU

PASTILA CREDINȚEI (XVII)

Învățătorul – omul care a trăit Fericitățile (3)

”FERICIȚI CEI PRIGONIȚI PENTRU DREP-TATE”. Cristos explică: ”Vă vor ocări, vă vor prizoni, vor grăi tot cuvântul rău contra voastră, mințind”.

De multe ori învățătorul a fost ”ocărat”, vor-bit de rău. Atunci când a fost chemat la ordine deoa-rece salutul său era ”Dumnezeu să vă alduiască”. Tot așa s-a întâmplat, probabil, când învățătorul, cu ocazia înființării unității de pionieri de la Școala din Curățele, a terminat ceremonialul spunând: ”Și acum dragi pio-nieri, cu Dumnezeu înainte”. Pionierii în automatismul educațional primit au răspuns în cor: ”Tot înainte”.

În 1948, la Biharea, este blamat când un tânăr (așa zis revoluționar) a declarat, mințind, că învățătorul l-a bătut deoarece el a refuzat să cânte împreună cu ceilalți tineri ”premilitari” cântecul ”Trăiască Regele” din motive de conștiință politică (săc!). Drept urmare învățătorul este socotit nedemn pentru calitatea de membru în P.M.R. (Partidul Muncitoresc Român). Explicația dată de învățător în fața notabilităților comuniste, sosite de la centru, este demnă și trebuie relatată. Învățătorul le-a spus celor din sală că el s-ar fi putut să-l palmuiască pe acel tânăr deși nu-și aduce aminte, având motive întemeiate. Cântecul ”Trăiască Regele” era pe atunci imnul României. Refuzul tânărului era o atitudine dușmănoasă față de România. Învățătorul a încheiat în felul următor: ”Tovarăși dacă tânărul acesta ar refuza să cânte Imnul României, cel de acum, l-aș palmui încă odată. Dar văd că eu nu merit să fac parte din P.M.R. așa că mă retrag și cu tot respectul, vă salut”.

Tot în Biharea în anul 1949, probabil, învățătorului i se însenează participarea la o rebeliune a țăranilor din comună nemulțumiți de regimul co-telor, înscenare ce ar fi putut avea un efect dezastruos pentru învățător și familia sa dacă bunul Dumnezeu nu l-ar fi ocrotit. Vom relata pe scurt acest episod din viața învățătorului. În seara cu pricina învățătorul și soția sa, obligați de regulile regimului comunist se găseau la locuința impiegatului CFR, împreună cu alți români la așa numita ”citire a ziarului Scânteia”. În paranteză fiind spus acest moment politic se desfășura, de fapt pe ”vice-versa”. Se deschidea ziarul ”Scânteia” dar în loc de lecturare se petrecea o discuție aprinsă despre știrile de la ”Vocea Americii” și exprimarea mult cunoscutei

convingeri: ”vin americanii”. În momentul în care câinii din ogradă își făceau datoria, lătrând, se trecea la citirea efectivă a ziarului Scânteia. În acest interval de timp a avut loc rebeliunea sătenilor, intervenția securității din Oradea, arestări care au continuat și ziua și împușcarea pentru intimidare a doi săteni. În dimineața următoare învățătorul a fost dus de către doi securiști civili la primărie unde aveau loc interogatoriile. A fost așezat cu fața la perete, cu mâinile ridicate, amenințat cu un pistol, cerându-i-se să recunoască că este unul dintre organizatorii rebeliunii. Nu s-a ținut cont de argumen-tul învățătorului care le spunea că acest lucru nu putea să fie adevărat din cel puțin două motive la fel de soli-de. Întâi că nu cunoștea limba maghiară, deci nu putea fi organizator și apoi faptul că a fost la ”citirea ziarului Scânteia”. Nici unul dintre aceste două argumente nu au fost luate în seamă, securitatea acceptând informațiile mincinoase. Atunci s-a întâmplat intervenția bunului Dumnezeu. Întâmplarea a făcut ca să fie o pauză de transport (cu camioanele) a celor arestați și trimiși îm-preună cu familiile lor, probabil, la Penitenciarul din Oradea și apoi în temnițele comuniste. În acest răgaz de timp, tot bunul Dumnezeu a făcut să intre în sală un secretar de partid român dintr-un sat învecinat care a demontat acuzațiile false și astfel învățătorul a fost eliberat.

Întâmplările, nu puține, petrecute la Biharea, Tărian, Curățele, Beiuș sunt argumente de încadrare a învățătorului în trăirea concretă a acestei Fericiri izvo-râtă din prigoană, ocară, ură.

”BUCURAȚI-VĂ ȘI VĂ VESELIȚI CĂ PLA-TA VOASTRĂ MULTĂ ESTE ÎN CERURI”. Sunt cuvintele ultimei Fericiri, promisiunea dumnezeias-că pentru viața pământească și mai ales pentru viața veșnică, cerească.

Toate Fericirile trăite de învățător pentru și în numele lui Dumnezeu, ori pentru demnitatea de om, oferite Tatălui Ceresc dar și semenilor săi, exprimate de zeci și sute de ori prin ”Dumnezeu să vă binecuvânteze și să vă răsplătească domnule învățător” vor încununa ”Plata Cerească”, multă în bucurie și veselie, de care, suntem siguri, se bucură, acolo în cerurile vieții veșnice învățătorul, plecat spre veșnicie, cu voia bunului Dum-nezeu în anul 2000.

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2016

DECEMBRIE

Universală: Pentru ca să fie eliminată în orice parte a lumii plaga copiilor-soldat.

Pentru evanghelizare: Pentru ca popoarele europene să redescopere frumusețea, bunătatea și adevărul evan-gheliei, care dăruiește vieții bucurie și speranță.

Alin CREȚU

PERICOLELE REȚELELOR WI-FI

Afaceri de miliarde, legate de sectoarele în plină creștere cum ar fi telefonii sau tehnologia wireless în general, monopolizează informația. Expunerea la radiații de microunde de mică frecvență (Wi-Fi) este cauza demonstrată de daune cerebrale ireversibile, cancer, malformații, avorturi spontane, alterările creșterii oaselor etc. Iar populația cu cel mai ridicat risc e reprezentată în absolut de copii și de femei.

Nu surprinde, deci, că acest fapt este cunoscut și documentat în domeniu medical și științific deja înainte ca tehnologia wi-fi să dea buzna în casele noastre, ajungând zi de zi la îndemâna copiilor, cu efectele biologice periculoase, chiar letale.

Expunerea la radiațiile microundelor Wi-Fi a devenit prima cauză de avorturi spontane (47,7% dintre cazurile au loc înainte de prima săptămână de sarcină, după cum a demonstrat profesorul John Goldsmith, consilier al Organizației Mondiale a Sănătății în Epidemiologie și Științe ale Comunicării. Nivelul radiațiilor luate în calcul a pornit de la 5 microwatt pe centimetru pătrat, putând părea fără sens, dar devine semnificativ dacă spunem că este sub ceea ce marea parte a studentelor primesc ca și doză într-o clasă dotată de transmițător Wi-Fi. Nivelul de absorbire în cazul copiilor poate fi de zece ori mai mare decât în cazul adulților, pentru că țesutul cerebral și măduva oaselor unui copil au proprietăți de conductibilitate electrică diferite de cele ale adulților din cauza conținutului ridicat de apă. Expunerea la microunde de joasă frecvență permanent poate induce „stres” cronic oxidativ și nitrodativ, afectând ireversibil ADN-ul mitocondrial, care nu este reparabil din cauza conținutului scăzut de proteine histonice, cu alte cuvinte eventualele daune se vor transmite la toate generațiile succesive pe linia maternă. Organizația Mondială a Sănătății a evidențiat aceste riscuri într-un document de 350 de pagini „International Symposium Research Agreement No. 05-609-04” („Efecte biologice și daune asupra sănătății provocate de radiațiile cu microunde”). Secțiunea 28 tratează în mod specific problemele legate de funcția reproductivă.

Iradieră cu microunde de joasă frecvență sunt implicate și în:

- Bariera hematoencefalică: se formează în 18 luni și protejează creierul de toxine. Se știe că se alterează.

- Teaca de mielină: e nevoie de 22 de ani pentru a se forma toate cele 122 de straturi din care e compusă. E responsabilă de toate procesele cerebrale, organice și musculare.

- Creierul: e nevoie de 20 de ani pentru ca acesta să se dezvolte, telefoanele celulare neajutându-l în acest sens.

- Sistemul imunitar: e nevoie de 18 ani ca acesta să se dezvolte. Măduva oaselor și densitatea acestora sunt influențate de microunde de joasă frecvență la fel ca și globulele albe ale sistemului imunitar.

- Oasele: e nevoie de 28 de ani pentru o dezvoltare completă. Conținutul de apă în cazul copiilor face ca pe de o parte oasele moi, pe de alta măduva să fie sensibile la radiațiile cu microunde. Măduva oaselor produce celulele sângelui.

Cei care decid pentru noi subvaluează o pandemie de boli infantile până acum necunoscute tuturor generațiilor anterioare, care poate implica mai mult de jumătate dintre mamele / copiii iradiați în lume.

Conform previziunilor multor oameni de știință, dacă se va continua în acest ritm difuzarea necontrolată a sistemelor Wi-Fi, până în anul 2020 cancerul și mutațiile genetice vor fi răspândite în toată lumea la nivel pandemic, multe țări adoptând deja soluții, prin legi care să limiteze pentru copii folosirea celulelor respectiv eliminarea din clase a dispozitivele wireless.

Comitetul Național Rus pentru Protecția Împotriva Radiațiilor Non-Ionizante, într-un document propriu de cercetare „Efectele asupra sănătății copiilor și adolescenților” a evidențiat:

1) creșterea cu 85% a bolilor Sistemului Nervos Central;

2) creșterea cu 36% a epilepsiei;

3) creșterea cu 11% a retardului mintal;

4) creșterea cu 82% a bolilor imunitare și riscuri pentru făt;

Ce rămâne de făcut? Cum să ne protejăm de această amenințare letală invizibilă?

1. Nu lăsați copiii să folosească telefoanele celulare, decât în situațiile de urgență. Și SMS -urile, este mai bine să le reduceți.

2. Folosiți mereu hands-free cu cablu (nu cele wireless). Chiar și folosirea difuzorului este utilă.

3. În caz de acoperire redusă, nu efectuați convorbiri. În aceste cazuri e necesară mai multă putere radiantă, cu efecte majore.

4. Folosiți celularul cât mai puțin în mișcare, ca de exemplu în tren sau în mașină.

5. Nu țineți celularul lipit de ureche sau în apropierea capului în timp ce sunați pe cineva, când radiațiile sunt mai puternice. Duceți telefonul la ureche după ce vi s-a răspuns la apel.

6. Nu țineți telefonul în buzunarul pantalonilor, în buzunarul cămășii sau al gecii pe care o purtați.

7. Schimbați des urechea în timpul convorbirii și, mai ales, reduceți durata convorbirilor.

8. Folosiți cât mai des, când e posibil, linia fixă, nu wireless, sau instrumentele de instant messaging ca și Skype sau similare.

9. Nu dormiți cu telefonul lângă cap, pentru a-l folosi pe post de alarmă.

10. Alegeți mereu modele care au o valoare S.A.R. redusă (grad de absorbție specific al radiațiilor).

11. Dacă trebuie neapărat să folosiți un celular pentru a comunica, evitați smartphone-ul.

Ioan MĂGERUȘAN

IERARHIA SAU ORÂNDUIALA CELESTĂ (II)

- TRIADA INFERIOARĂ -

Triada inferioară, care este și cea mai apropiată de oameni, include: *Începătoriile sau Arhaili, Arhanghelii și Îngerii*.

Începătorie sau Întâietor

c1 - Începătoriile sau Întâietorii sunt cele mai înalte ființe din a treia triadă. Ele reprezintă timpul în desfășurarea lui din eternitate în eternitate. Începătoriile sunt una din cetele îngerești pline de tărie dumnezeiască, care împlinesc repede voia cea tare și puternică a Dumnezeuului Celui Preaînalt și Atotputernic. Lucrează mari minuni și trimit harul facerii de minuni sfinților lui Dumnezeu care sunt vrednici de acest dar, pentru ca aceștia să poată face minuni, cum ar fi, vindecarea de boli. Virtuțile îi ajută pe cei în nevoită și pe cei copleșiți de povara unei ascultări puse asupra lor de cineva, la purtarea neputințelor celor slabi; întăresc pe cei în nevoi și pe oameni în răbdare, ca să nu se descurajeze la suferință, ci să poarte orice nenorocire în mod curajos, cu cuget tare și cu smerenie, dând mulțumire pentru toate lui Dumnezeu, Cel care toate le rânduieste, pentru binele omenirii. Numele întâietorilor indică un caracter divin suveran și o putere de comandă care este în perfectă consonanță cu puterile suverane; ele se modelează după același Principiu Unic, izvor al tuturor principiilor, cu ajutorul bunei coordonări a ierarhiilor suverane, exprimă acest principiu ca Principiu ordinator și suveran. Începătoriile supraveghează totul și ghidează întreaga lume: națiuni, orașe și celelalte loca-

lități; sunt responsabili și cu religia, cu politica și cu gestionarea actelor îngerilor din subordinea lor.

Arhanghel

c2 - Arhanghelii sunt superiori Îngerilor, purtând numele de mesageri sau soli divini. Sfântul ordin al Arhanghelilor, prin poziția sa centrală în ierarhie este legat în mod egal atât de sfinții Întâietori, cât și de Îngerii; ei primesc pe scară ierarhică lumina Principiului Divin prin intermediul ordinelor superioare și le transmit plini de bunătate Îngerilor, care la rândul lor, ni le prezintă nouă, ca răspuns la sfintele acțiuni și rugăciuni ale celor care devin iluminați de Dumnezeu. Veștile nașterilor neotestamentale sunt purtate în tradiție de către arhangheli. Aceștia, împreună cu îngerii, sunt protectorii oamenilor și ai tuturor lucrurilor fizice. Dar ei nu răspund ajutorului individual, ci răspund cel mai bine când vine vorba de acțiuni care implică întreaga omenire. Ei sunt primul ordin de îngeri care apar numai în formă umană. Arhanghelii sunt numiți marii purtători de vești bune, ei fiind cei care au vestit-o lumii pe cea mai mare și mai slăvită dintre oameni, pe Născătoarea de Dumnezeu, că va naște prunc pe Isus. Slujirea lor constă în descoperirile făcute profeților, cunoașterea și înțelegerea voinței lui Dumnezeu pe care o primesc de la îngerii din structurile mai înalte și pe care le vestesc celor mai mici, iar prin aceștia, oamenilor. Arhanghelii îi întăresc pe oameni în credință, luminându-le mințile cu lumina înțelegerii Evangheliei și descoperindu-le adâncimile tainelor credinței. Acest ordin este cel mai cunoscut datorită menționării sale în Biblie. Din Cartea

lui Tobia aflăm că arhanghelii ar fi șapte la număr, însă, nu se dau aici numele celor șapte, dar îi cunoaștem în special pe Miha-il și Grabri-el, pe Uri-el și Rapha-el, toți patru reprezentând atribute ale lui Dumnezeu, compuse din verbe în ebraica veche și rădăcina «il» sau «el» care înseamnă Dumnezeu.

Înger sub ocrotirea Sfântului Spirit

c3 - Îngerii sau Anghelii sunt mesagerii divinității, ierarhia spirituală cea mai apropiată de oameni. Cuvântul înger înseamnă «mesager» sau «trimis» și acest cuvânt exprimă natura serviciului angelic făcut

(continuare în pag. 10)

Comemorare la Leta Mare

Sâmbătă, 12 noiembrie 2016, a avut loc la Leta Mare (Létavértes) în Ungaria, întâlnirea comemorativă a trei personalități. Este vorba despre: Iosif Vulcan, publicist și scriitor, membru al Academiei Române, care a trăit în perioada 1841-1907, Janos Irinyi, chimist și om de știință, inventatorul chibritelor cu fosfor, care a trăit în perioada 1817-1895 și Iustin Popfiu, teolog, protopop greco-catolic și scriitor erudit care a trăit în perioada 1841-1882.

Manifestarea a fost organizată de Asociația Culturală a Românilor din Leta Mare (Ungaria), Autogvernarea Românească și Primăria Orașului Leta Mare, ajungând la a 23-a ediție. Cu această ocazie au fost prezenți Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, Excelența sa domnul Marius Lăzurcă, ambasadorul României în Ungaria, domnul Florin Vasiloni, consulul general al României la Gyula, părintele Ioan Tătar, parohul greco-catolic din Holod, satul natal al lui Iosif Vulcan, domnul Ioan Moldovan, directorul revistei „Familia”, domnul Aurel Chiriac, directorul Muzeului Țării Crișurilor din Oradea, domnul Ioan F. Pop, scriitor și custode al Muzeului Iosif Vulcan din Oradea, precum și reprezentanți din Ungaria.

Următorul moment a avut loc în Biserica Greco-Catolică din Leta Mare, unde Preasfinția Sa Virgil a oficiat, alături de părinții Eduard Roman, Ioan Tătar și parohul locului, Slujba Parastasului pentru cele trei personalități marcante. Momentul de comemorare a avut mai apoi loc în alte două locații ale orașului Létavértes, unde au fost depuse coroane de flori.

Biroul de presă

IERARHIA ...

(urmare din pag. 9)

oamenilor. La îngeri ne referim de asemenea ca la «Puteri ale Paradisului fără de trup». Cu ordinul Îngerilor se încheie și se completează ordinele ființelor cerești, pentru că Îngerii, ultimele dintre entitățile cerești, posedă caracterul de mesageri și sunt cei mai apropiați de noi; de aceea, mai mult lor decât celorlalți, li se potrivește numele de îngeri deoarece sarcina lor este aceea de a se ocupa de lucrurile din lumea aceasta. Din acest motiv, Înțelepciunea Divină a încredințat Îngerilor ierarhia noastră umană, desemnându-l pe Miha-il principe al poporului evreu, și chemând și alți îngeri să prezideze peste diferite popoare. În Antichitate se spunea că hotarele unui popor se stabilesc după numărul îngerilor lui Dumnezeu care-l ocrotesc. Îngerii sunt adevărații intermediari între Dumnezeu și oameni; ei nu veghează peste națiuni, ci au grija de gospodarii și de oamenii care cred în Dumnezeu și pe care îi apără de demoni. Ei hrănesc, consiliază și vindecă. Fiecare om are un înger al său, cunoscut drept «înger păzitor», și este alături de fiecare din noi, zi de zi.

Triada a treia este prezentată adesea, în iconografia creștină, ca oșteni adevărați, dotați cu arme de luptă. Îmbrăcămintea începătorilor, arhanghelilor și a îngerilor îi reprezintă ca luptători neobosiți de partea binelui și împotriva răului. Isus înainte de a fi arestat, vorbind despre acești oșteni cerești, spune că ar putea să roage pe Tatăl pentru a-i «pune îndată la dispoziție mai mult

de douăsprezece legiuni de îngeri» (Mt.26,53), care să-l ferească de patimi și de moarte, dar nu a făcut-o ca să se îplinească Scripturile.

Inteligențele cerești sunt revelatoare și mesager a ceea ce le precede în ierarhie. Cele mai elevate sunt animate direct de Dumnezeu, în timp ce celelalte, fiecare după forțele lor, sunt sub tutela spiritelor superioare animate de Dumnezeu. Armonia suverană a tuturor lucrurilor a prevăzut, în dorința sa de a ajuta ființele să se eleveze și să se desăvârșească, dispunerea fiecărei ființe raționale și inteligente în cadrul unei ierarhii a ordinii sacre. Una din tradiții spune despre îngeri că sunt «mii de milioane» și «zece mii de miriade». Deci, numărul ființelor cerești este incalculabil de mare, dar numărul fericirilor manifestate de aceste ființe este și mai mare. Inteligențe supraomenești, având o înțelegere mult superioară capacității noastre, ar putea fi percepute de mintea noastră ca o cunoaștere cerească, supraomenească, dăruită lor de Principiul Divin: Omniscient, Omnipotent, Omniprezent, Suveran, Izvor al Înțelepciunii și Causă Creatoare, care cuprinde și îmbrățișează toate ființele. Acesta este Sfânta Trinitate.

Însă Dionisie Areopagitul, scriitor creștin din secolul al - V - lea d.C., nu este Dionisie Areopagitul discipolul Sf. Apostol Pavel din (Fap.17,34), însă opera lui este deosebit de valoroasă și a fost primită cu interes deosebit de către Biserica creștină, care păstrează terminologia și explicarea ierarhiilor spirituale făcute de acest scriitor creștin.

25 de ani de slujire în România

Congregația „Don Orione” a sărbătorit în aceste zile 25 de ani de slujire în România. Cu acest prilej la Liceul „Don Orione” din Oradea a avut loc o serie de manifestări cu invitați din țară și străinătate pentru a marca acest eveniment aniversar. Congregația „Don Orione” a fost fondată de Sfântul Luigi Orione, în prezent aceasta activează în peste 30 de țări, pe toate continentele. În România este prezentă din anul 1991, când prin binecuvântarea Preasfințitului Părinte Vasile Hosu vin în Oradea primi călugări orionini.

Părintele Aurelio Fusi, provincialul Congregației „Don Orione” din Roma, subliniat faptul că familia orionină din România, prin activitatea depusă în acești 25 de ani formează o istorie: „În acești ani, mii de copii au venit aici și s-au putut bucura nu numai de profesionalismul cadrelor didactice, ci și de o formare umană care are originea la Sfântul Don Orione, în carisma sa, care este o carismă a educației. A sărbători cei 25 de ani la Oradea înseamnă a sărbători toate acele persoane care, în numele lui Don Orione, și-au dedicat o parte sau chiar toată viața lui Don Orione”.

Printre invitați s-au mai aflat și părintele Roberto Polimeni - directorul Centrului „Don Orione” București și părintele Alessandro Lembo - directorul Centrului „Don Orione” Iași, precum și reprezentanții Centrului Cultural Italian din Oradea – domnul Raimondo Ercole-președinte și domnul Luigi Marzio-director, domnul Pasztor Sandor, președintele Consiliului Județean Bihor, domnul viceprimar Florin Birta, doamna Claudia Timofte, șefa Căminului Prefectului, domnul deputat

Szabo Odon, doamna Codruța Maria Bogdan, inspector școlar general-adjunct, foști directori ai liceului, reprezentanți ai Episcopiei Greco-Catolice de Oradea și ai Episcopiei Romano-Catolice Oradea.

Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, a fost prezent sâmbătă și duminică la manifestările care au avut loc, iar duminică în cadrul Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii săvârșită în Parohia „Tuturor Sfinților” a hirotesit întru iconom stavrofor pe părintele Mihai Fechetă și pe părintele Aurelio Fusi. Duminică după masa părinții orionini din Oradea au fost prezenți alături de invitați la Catedrala „Sfântul Nicolae”, unde în criptă a fost celebrată slujba Parastasului pentru Episcopii martiri ai Bisericii Greco-Catolice precum și pentru toți credincioșii adormiți întru Domnul.

Biroul de presă

Ambasadorul României pe lângă Sfântul Scaun la Papa Francisc

În decursul dimineții de astăzi, Excelența Sa Liviu Zăpârțan, ambasadorul României la Vatican, a fost primit de Sfântul Părinte Papa Francisc, cu această ocazie domnul ambasador și-a prezentat scrisorile de acreditare.

Excelența Sa Liviu Zăpârțan s-a născut la 11 iulie 1947 în localitatea Șieu-Odorhei din județul Bistrița Năsăud și este profesor universitar al Facultății de Istorie și Filosofie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. În perioada 1996-2000 a fost ambasador extraordinar și plenipotențiar al României în Marele Ducat de Luxemburg, activitate în urma căreia a fost decorat cu Marea Cruce a Ordinului de Merit al Marelui Ducat de Luxemburg.

Președintele României, Klaus Iohannis, a semnat în data de 5 august 2016, decretul privind acreditarea domnului Liviu-Petru Zăpârțan în calitate de am-

basador extraordinar și plenipotențiar al României pe lângă Sfântul Scaun

Biroul de presă

Revoluția sexuală globală și familia

Conferința susținută de doamna Gabriele Kuby, sociolog, scriitor, expert în teoria gender, cu titlul „Revoluția sexuală și familia - distrugerea libertății în numele libertății” a avut loc în Sala Mare a Primăriei din Oradea marți, 8 noiembrie 2016, începând cu orele 17.00.

Evenimentul se înscrie în seria de activități ocazionate de Anul asociativ al Acțiunii Catolice din România - ACRO - cu tema „coresponsabili în slujba evangheliei familiei”.

Organizatorii locali ai evenimentului au fost: Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea, ASTRU (Asociația Tineretului Român Unit) Oradea, AGRU (Asociația Generală a Românilor Uniți) Oradea, Seminarul Teologic Greco-Catolic „Sfinții Trei Ierarhi” Oradea, Asociația Femeilor Bihor și nu în ultimul rând Primăria Municipiului Oradea care a fost gazda evenimentului în spațiul extrem de generos pus la dispoziție.

Conferința este a doua dintr-o serie de evenimente, primul dintre acestea având loc la Cluj în data de 7 noiembrie urmând ca după manifestarea de la Oradea, „caravana” ACRO să se deplaseze la Iași în data de 9 noiembrie. Toate aceste conferințe reprezintă un răspuns dat invitației papei Francisc de a promova valorile autentice ale căsătoriei creștine, iubirea dintre bărbat și femeie, dintre părinți și copii, în spațiul fără bariere, niciodată închis al familiei.

Pe lângă reprezentanții organizatorilor au participat zeci de persoane din spațiul social bihorean, elevi, studenți, tineri și mai vârstnici, profesori, clerici, reprezentanți ale diverselor organizații și culte, ai mass-media, persoane private, etc. Conferința a fost moderată de domnișoara Codruța Fernea, secretar al Federației Acțiunea Catolică din România.

GABRIELE KUBY s-a născut în 1944 la Konstanz. A studiat sociologia la Berlin și Konstanz. După căutări îndelungate pe căile spirituale ale epocii, în anul 1977 a aderat la Biserica Catolică. Prin activitatea sa publicistică și prin conferințele pe care le ține arată impasurile în care se află societatea modernă și arată că ieșirea se poate face printr-o reconsiderare a valorilor creștine. Este mamă a trei copii.

În 2006 a publicat cartea *Die Gender-Revolution – Relativismus in Aktion* (Revoluția gender – Relativismul în acțiune), prima analiză critică a acestei ideologii noi. Cartea sa „Revoluția sexuală globală” documentează punerea în aplicare globală a genderism-ului. Cartea pusă la dispoziția publicului în 2012 a fost tradusă până în primăvara anului 2014 în limbile poloneză, ungară, croată, slovacă și cehă. Din același an, prin grija editurii Sapientia din Iași, cartea a fost tradusă și în limba română.

„Doamna Kuby este o luptătoare vitează împotriva ideologiilor care vizează în cele din urmă o distru-

gere a omului”, sunt cuvintele Papei emerit Benedict al XVI-lea ce postfațează lucrarea mai sus amintită.

„Vor să ajungă la copiii voștri! Îi vor sexualiza, iar sexualizarea copiilor va prăbuși civilizația. Fiindcă va prăbuși mai întâi familia. Aceasta este rădăcina. Așa că trebuie să faceți tot ce puteți.”- declara Gabriele Kuby la prima sa vizită în România în 2014. De această dată, la Oradea, mesajul său în cadrul conferinței a fost mult mai amplu reușind să ne transmită din nou prin viu grai faptul că atacul colosal cu care avem de-a face astăzi nu este un accident și o modă, ci parte a unui plan global, a unei strategii mondiale care vizează și cauzează modificări fundamentale ale omului și ale societății prin modificări fundamentale ale înțelegerii și trăirii sexualității umane. Ea a demască adevărul asupra ideologiei gender așa cum au făcut-o alții în trecut prin demascarea adevărului despre nazism, sau comunism. Au fost prezentate foarte detaliat fundamentele și efectele ideologiei „Gender Mainstreaming” într-o manieră clară și inteligibilă, precum și despre cum se aplică teoria gender într-un mod tacit și disimulat.

În cadrul manifestării, volumul „Revoluția sexuală globală”, un adevărat bestseller, a fost prezentat de către domnul Ioan Moldovan, redactor șef al revistei „Familia”.

Conferința s-a bucurat de un real succes trezind interesul auditoriului prin ineditul tematicii, pe alocuri interlocutorii în intervențiile lor arătând modul oarecum șocant în care au procesat cu suflul la gură informațiile primite.

Reținem aprecierea doamnei Kuby în ceea ce privește spiritul civic al românilor care se manifestă în spațiul public prin acțiuni care să contracareze atacul concertat asupra familiei și valorilor morale creștine. Dânsa a făcut referire la acțiunile de stradă în sprijinul celor care sunt victime ale abuzurilor și ale încercărilor de demolare a unității familiei precum și la inițiativa cetățenească a peste de 3 milioane de români concretizată în semnarea petiției ce are drept scop revizuirea alin. 1 al art. 48 din Constituția României astfel: „Fa-

(continuare în pag. 13)

Întâlnirea episcopilor orientali catolici din Europa

Diversitatea nu este un pericol, ci o comoară pentru întreaga Biserică. Sub acest motto a avut loc, la Fatima, în Portugalia, întâlnirea episcopilor catolici orientali din Europa, pe tema grijii pastorale față de imigranții catolici orientali în țările occidentale, informează site-ul Consiliului Conferințelor episcopilor europeni. Lucrările întâlnirii, la care au participat și doi episcopi români, preasfințitul Bercea și preasfințitul Crihălmeanu, s-au desfășurat pe durata a trei zile, de la 20 la 23 octombrie 2016, fiind găzduite de patriarhatul latin de Lisabona, în prezența prefectului Congregației pentru Bisericile Orientale, cardinalul Leonardo Sandri.

În deschiderea întâlnirii, episcopii orientali au adresat un apel comunității internaționale pentru a pune capăt conflictului din Ucraina și din Orientul Mijlociu. Patriarhul de Lisabona, cardinalul Manuel Clemente, a îndemnat comunitatea internațională „să ia în serios acest conflict uitat” din regiunea ucraineană Donețk, pentru ca „interesele private să nu ia locul binelui persoanelor și al păcii”. Cardinalul portughez a subliniat că fenomenul migrator al creștinilor a contribuit nu doar la îmbunătățirea conștiinței „catolicității” Bisericii ci și la reînnoirea ei.

Vorbind despre imigranții catolici orientali, cardinalul Leonardo Sandri, a spus că „europeanul italian, spaniol, francez, german, portughez sau maghiar” nu trebuie să uite că a fost și el imigrant.

La rândul său, patriarhul greco-melchit Gregorios al III-lea Laham a reamintit de creștinii sirieni care trăiesc o lungă cale a crucii, ce a dus la un „tsunami de imigranți”, având drept consecință diminuarea drastică a creștinilor din țară. Totuși, în ciuda acestor suferințe, patriarhul Laham a observat că acest timp de încercare a dus la un raport mult mai intens între popor și ierarhia bisericească și la un ecumenism de viață care depășește diviziunile ecleziale.

Arhiepiscopul Bisericii Greco-Catolice din Ucraina, preafericitul Sviatoslav Shevchuk, a subliniat și el aspectul pozitiv al imigrației. Creștinii Bisericilor Catolice orientale aflați în țările occidentale, a mai spus prelatul ucrainean, nu sunt doar obiect al grijii pastorale, ci și „adevărați agenți ai noii evanghelizări”.

Tot în cadrul întâlnirii, a fost citit mesajul președintelui Consiliului Pontifical pentru Pastorația Migranților și Itineranților, cardinalul Antonio Maria Vegliò, care a observat cum „catolicii aparținând diverselor Biserici Catolice Orientale, chiar fiind o minoritate, reprezintă un semn important, chiar esențial, al catolicității Bisericii, reprezentând celălalt plămân al creștinătății”. Cardinalul Vegliò a subliniat că „diversitatea nu este un pericol, ci o comoară inestimabilă pentru Biserica Universală”. În fine, prelatul a spus că întrucât Bisericile Catolice orientale sunt încredințate guvernului pastoral al Pontifului Roman, acesta are „mandatul divin de a dirija acest cor fără a exista dezacorduri, fiind garantată astfel simfonia adevărului și carității”.

<http://ro.radiovaticana.va>
(rv – I. Ursuleac)

Revoluția ...

(urmărire din pag. 12)

milia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între un bărbat și o femeie, pe egalitatea acestora și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.

Îi mulțumim doamnei Gabriele Kuby pentru prezența sa în România, în mod special ca ne-a onorat cu prezența sa la Oradea și îi reținem cuvintele de încurajare: „Așa că trebuie să faceți tot ce puteți. Și puteți fi fericiți că dictatura comunistă v-a protejat de revoluția sexuală care a început în Occident în 1968. Încă mai aveți un sistem de valori conservatoare. Încă mulți

oameni mai cred că familia (n.n. naturală) este bună, că homosexualitatea nu este corectă. Așa că răspândiți vestea că nu sunteți deloc înapoiați”.

Ne alăturăm episcopului nostru, Preasfinției Sale Virgil Bercea și rugăm pe bunul Dumnezeu să o binecuvânteze pe doamna Kuby precum și efortul pe care îl face cu abnegație pentru ca noi toți, oameni după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, să devenim solidari în lupta pe care o ducem în aceste vremuri: pentru reetalairea valorilor creștine, pentru normalitate.

Iulian PALAS

Expoziție documentară comemorativă

Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” a fost marți, 18 octombrie 2016, gazda unei expoziții documentare comemorative dedicate vlădicii Samuil Vulcan. Expoziția cu numele „Ierarhul luminat Samuil Vulcan-210 ani de la numirea ca Episcop la Oradea”, a fost organizată de către domnul Silviu Sana.

În cadrul vernisajului, domnul Blaga Mihoc a făcut o prezentare a personalității marelui ierarh, fost episcop greco-catolic de Oradea iar domnul Silviu Sana a prezentat expoziția de carte veche și documente expuse cu acest prilej.

Silviu SANA

Un prieten luminat – Episcopul Samuil Vulcan. Gânduri pe marginea unei expoziții comemorative

Suntem la ceas aniversar în această lună, a lui octombrie 2016, pentru că în urmă cu 210 ani, Providența divină l-a chemat pe preotul Samuil Vulcan să slujească, ca Episcop, Eparhia unită de Oradea Mare.

Ne-am amintit despre acest om providențial la Biblioteca Județeană din Oradea unde am deschis o expoziție tematică de cărți vechi și manuscrise. Este vorba de opera tipografică a corifeilor ”Școlii Ardelene”, cărora ierarhul orădean le-a împărtășit o prietenie aleasă. Și această prietenie față de acești eroi ai națiunii, se reflectă în tipăriturile expuse la bibliotecă. Așa am cunoscut povestea ”Lexiconului de la Buda” din 1825 sau cea a ”Dieteticii” lui Pavel Vasici din 1831.

Moartea sa, întâmplată în 1839, nu a stins prietenia față de cultura românească. Ea a continuat și s-a concretizat prin alți mecena, care au sprijinit cultura și spiritualitatea românească. Despre asta vorbesc edițiile secundare ale lui Samuil Micu, ”Propovedanii la îngropăciunea oamenilor morți”, Sibiu, 1842 și 1907, tipărite de episcopii ortodocși români Vasile Moga de la Sibiu și Ioan I. Papp de la Arad. Cuvântul lui Dumnezeu și eruditele pagini scrise de călugărul blăjean, veneau să de-a lumina învățaturii și poporului român de confesiune ortodoxă. Cunoașterea istoriei poporului român, așa cum a fost scrisă de Petru Maior în a sa ”Istoria Românilor pentru începutul românilor în Dacia” (Buda, 1812) a cunoscut un real interes și mai târziu, fiind tipărită în 1832 și apoi în 1883, ultima din acestea fiind editată cu litere latine de către Societatea ”Petru Maior” a studenților români de la Pesta. Actualitatea operei lui Petru Maior revenea în actualitate în grafia latină a înaintașilor! În aceeași grafie latină s-au tipărit cărțile lui Petru Maior, ”Propovedanii la îngropăciunea oamenilor morți” și ”Predici sau învățături la toate duminicile și Serbările anului”, ambele tipărite la Cluj în anul 1906, de către preotul greco-catolic Ilie Dăianu. Am deschis apoi ”Hronica românilor și a mai multor neamuri” scrisă de Gheorghe Șincai, o ediție din 1886 tipărită sub patronajul Ministerului Cultelor din Regatul României.

Astfel am împărtășit bucuria vechilor ”cazani” ale Școlii Ardelene, carte și om, legate cu firul prieteniei de către Episcopul Samuil Vulcan. Ne-am ”hrănit” din merindele acestor lucrări, împreună cu PSS dr. Virgil Bercea - a cărui prezență pe scena culturii și spiritualității românești poartă ceva din spiritul Episcopului Vulcan -, cu domnul profesor dr. Blaga Mihoc – prietenul cărții și a documentelor -, cu tinerii seminariști de la Seminarul Sf. Trei Ierarhi și cu alți prieteni ai bibliotecii și ai culturii.

Pătrunși de sentimentele nobile ale faptelor vieții episcopului, să ne închinăm și noi viața celor două troițe la care s-a închinat ierarhul: Biserica și Neamul.

Episcopul Samuil Vulcan. Viața și activitatea sa

Întâmplarea a făcut ca în urmă cu aproape 40 de ani să fiu inclus în așa-numita Școală de antrenament intelectual, inițiată și condusă de filosoful Constantin Noica, și la una dintre întâlnirile avute cu el ne-a vorbit despre poetul Mihai Eminescu, ca intelectual și român absolut. Peste decenii, preocupat de studiul trecutului Instituției ecclesiale greco-catolice, avea să-mi treacă prin cap ideea că aceea însușire, decelată atunci ca aparținând marelui poet, și rediscutată mai târziu de prolificul istoric Lucian Boia, ar putea fi cu ușurință atribuită și cunoscutului ierarh orădean Samuil Vulcan (1758-1839), pe care îl comemorăm acum și aici. Și spunem aceasta pentru că întreaga lui viață cel amintit s-a străduit să contribuie la emanciparea spirituală și materială a poporului său. A ctitorit, în acest scop, ca un adevărat demiurg, cu eforturi mari, instituții școlare temeinice, și nu doar pentru enoriașii bisericii sale, ci pentru toți conaționalii săi, a promovat acțiuni de ameliorare a stării materiale a acestora, a luat măsuri menite să îmbunătățească sănătatea lor etc. etc.

Istoricii români i-au studiat viața și opera, recte înfăptuirile, punând în circuit istoriografic documente de importanță excepțională, dintre care, din nefericire, majoritatea sunt astăzi dispărute, din motive asupra cărora nu este cazul să ne oprim aici. A fost, așadar, encomiat de către autori ca Iacob Radu, Constantin Pavel, Vasile Bolca și mulți alții, între care, în treacăt am zice, și de rostitorul acestor vorbe. Aș sublinia aici că toți cei amintiți au observat și prezentat, cu acribie și minuție, tot ce a realizat acesta în decursul celor 33 de ani de arhipăstorie, și că o lectură a lucrărilor lor poate convinge pe oricine că episcopul orădean este, în felul său, un erou al poporului din care provine. În aproape toate scrierile la care ne referim se sugerează, direct sau indirect, că el ar fi fost, nu doar un foarte bun român, ci și, decurgând din această postură, un opozant, vrând-nevrând, al regimului politic din vremea sa, deoarece acesta, nu-i așa, se opunea emancipării poporului din care el provenea. Ideea de mai sus, nu este tocmai corectă, pentru că ierarhul orădean a fost mereu credincios idealurilor etatiste ale Curții Vieneze, convins fiind că acestea se bazează pe principiile așa-numitului despotism luminat, înscrise în concepția mai largă a epocii luminilor. De altfel, împărăteasa Maria Tereza (1740-1780), mai timid ce e drept, și apoi, în mod plenar, fiul acesteia, Iosif al II-lea (1780-1790), sfătuiți de cancelarii luminați Johann Cristoph Bartenstein și Anton Wenzel Reitberg von Kaunitz au căutat să creeze, în împărăția lor, o atmosferă propice dezvoltării plenare a vieții popoarelor care o locuiau, bazată pe rațiune, pe caritate, pe echitate, acestea desigur înțelese în accepțiunea epocii, cu constrângerile și habitudinile sale retardatoare, tributare celui Ev Mediu întunecat, despre care scrie cu mult meșteșug istoricul contemporan Harald Zimmermann. Se poate vorbi, astfel, despre existența, la Samuil Vulcan,

a unei așazicând atitudinii stataliste, prezente în tot ceea ce a făcut în decursul arhipăstoriei sale și, decurgând din aceasta, o concepție dinastică, bazată și ea pe convingere, pe atașament. O astfel de postură este explicabilă, căci era excursă, nu doar din poziția în care Samuil Vulcan s-a aflat prin funcția deținută, ci și din acțiunile Curții Vieneze, favorabilă întotdeauna, din punct de vedere declarativ, fără nicio discriminare, tuturor popoarelor din împărăție. Este suficient, în acest sens, să cităm circularele transmise de aceasta ierarhului orădean în întreaga perioadă a arhipăstoriei sale, dintre anii 1806-1839, pe care la rândul său le accepta bucuros și le retransmitea în teritoriu. Ele sunt identice cu cele transmise altor ierarhi, ai altor popoare din împărăție, pe care grija acesteia îi învăluia întotdeauna cu cerințele și darurile ei.

Episcopul Samuil Vulcan era cunoscut de toată lumea, de mulți înalți funcționari, locali și centrali, ba chiar de unii dintre membrii familiei imperiale. El pornise, cum se zice de jos, căci provenea, așa cum nu fără răutate, spune un opozant al său, austerul canonic Gheorghe Fărcaș, dintr-o familie de iobagi ai episcopiei blăjene, numită, de la carte, cum zic ardelenii, Velcan. S-a născut, precum se știe, la 1 august 1758 și a urmat școlile din Blaj, Viena, Agria și Lvov, distingându-se între învățăceii de atunci, prin calitățile intelectuale de excepție, prin firea sa echilibrată, prin convingerea că poporul din care provenea are o origine nobilă romană, și că starea retardată în care acesta se afla se datora unor întâmplări nefericite, unor împrejurări vitrege, aducătoare de nenorociri. Ajunge, ca tânăr absolvent de studii superioare, să facă pe profesorul la Lvov (Liov), ba chiar să predea lecții de limbi străine unui membru al familiei imperiale, motiv pentru care, în momentul alegerii sale de episcop, împăratul Ferdinand, aflat în împrejurarea de a alege între el și contra candidații săi la scaunul episcopal al Oradiei, ruteanul Alexie Pocsy, românii Gheorghe Fărcaș și Iosif Silaghi, să-l prefere înaintea acestora, spunând, în latinește, *illo nosco bene*, adică îl cunosc bine pe acesta. Destinul a făcut ca Samuil Vulcan să ucenicească timp îndelungat pe lângă înaintașul său, Ignatie Darabant, căci după ce, la 30 de ani, adică în 1788, a fost numit canonic, din 1795 până în 1806 îi va fi celui amintit vicar general și sfătuitor intim. A fost, această perioadă, vremea luării de contact cu realitățile eparhiei, când Samuil Vulcan se va îngriji, nu doar de transmiterea în teritoriu a dispozițiilor imperiale privind mobilizarea de ostași și efectuarea de donații, în bani sau în produse, pentru nevoile armatei, antrenată în războaiele împotriva lui Napoleon, ci și de alte acțiuni privind, de exemplu, moralitatea enoriașilor, sau prozelitismul în rândul acestora. E de ajuns să amintim aici că, doar între 1796-1801, prin grija sa, și desigur din dispoziția lui Ignatie Darabant, au fost mobilizați și echipați pe cheltuiala episcopiei oră-

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

dene, un număr de 64 de călăreți și 241 de infanteriști, dintre care câțiva s-au distins în luptele din Italia și de pe alte fronturi. Napoleon era văzut de Curtea Veneză, și în subsidiar și de ierarhii orădeni, ca un răspânditor al concepțiilor ateist-anarhice, ale dezordinii și tulburărilor politice și sociale, împotriva căruia trebuiau să se coalizeze toți conducătorii de țări și popoare. Ca urmare, prin ordine și circulare, oștilor imperiale li se cerea să lupte împotriva sa din toate puterile. Când elanul ostașilor mobilizați din Eparhia de Oradea slăbea, și aceasta s-a întâmplat de multe ori, în decursul războaielor împotriva lui Napoleon, ierarhul Samuil Vulcan încerca să-l reînvie, îndemnând pe cei lăsați temporar, cum se spune, la vatră, sau chiar fugiți de pe front, să revină la „regimenturile lor”. O face aceasta într-o circulară trimisă în protopopiatele eparhiei la 3 aprilie 1809, spunând că împăratul a poruncit „ca tot felul de cătane, care au slobozenie până la o vreme, fiind lăsați acasă, însă nu s-au mai înturnat, fără nici o întârziere să se întoarcă la regimenturile lor, (și) la cel mai aproape comando (comandament n.n.), sau unde se culeg regrutele, îndată să se arate, că într-alt chip ca niște dezertori se vor socoti, și cu greale pedepse, după așezământul legilor oștești, se vor canoni”. El le cere preoților, să lămurească norodul „ca pre aceale cătane la cuviincioasele reghementuri să le îndrepte”. După înfrângerea lui Napoleon în bătălia popoarelor de la Leipzig din 1813, grija oficialităților austriece față de menținerea în stare de alertă a forțelor lor militare nu scade, ci dimpotrivă, sporește. Așa se face că, la sfârșitul lui martie 1814, după revenirea la Paris din Insula Elba a lui Napoleon, comandamentul armatelor imperiale austriece a emis un regulament ostășesc, alcătuit dintr-un număr de 50 de articli, cum se spunea în traducerea sa românească de atunci, plus un text cu jurământul pe care cei mobilizați trebuiau să-l rostească la încorporare. Citindu-l astăzi, căci s-a tipărit în românește, cu litere chirilice, într-o broșură de 16 pagini, dincolo de farmecul limbii în care este tradus, te surprinde mulțimea germanismelor din el, și mai ales severitatea pedepselor aplicate ostașilor renitenți, încât te poți întreba cu ușurință, cum se va fi împăcat cu aceasta din urmă firea lesne, ba chiar mult iertătoare a episcopului orădean, cel care, spre deosebire de confratele său blăjean Ioan Bobb, s-a arătat îngăduitor cu scăderile firii lui Gheorghe Șincai, mici dacă le comparăm cu numeroasele sale calități, dându-i, o vreme, găzduire generoasă la curtea sa episcopală. Și spunem acestea gândindu-ne că, în regulamentul pomenit, publicat de noi în cartea *Semnul faptelor*, apărută, cu sprijinul generos al Prea Sfințitului Virgil Bercea, în 2008, se află un articol unde se menționează că ostașul care-și pierde „mundirul”, adică mantaua, va fi condamnat la moarte. Nu este sigur dacă în acest loc din regulament, nu s-a făcut o greșală de traducere, traducătorul înțelegând prin mundir întregul echipament militar, inclusiv armamentul și celelalte dotări ostășești.

În anii care au urmat episcopul va răspunde cerin-

țelor împărătești în ce privește problemele militare sau ostășești. El se va arăta, de exemplu, într-o pastorală a sa din 22 ianuarie 1831, nemulțumit de faptul că românii se feresc de înrolarea voluntară în armată, unde, după părerea sa, aceștia sunt bine hrăniți și îmbrăcați, preferând „fără îmbrăcăminte, mai goi și mai flămânzi, mai morți de foame, a petrecere scumpele zile a(le) vieții într-o casă rea, mai un cort, luptându-se cu toate lipsele, decât a servi Patriei, și cinste sieși și Patriei sale a câștiga”. Episcopul pune, prin urmare, chestiunea voluntariatului la înrolarea în oaste, socotind, probabil, că spiritul civic al enoriașilor săi trebuia să fie pe măsura celui al vechilor locuitori din Cetatea eternă, pe care învățații latiniști, ocrotiți de el cu largă munificență, și ne gândim aici la sus-pomenita găzduire la curtea sa, a lui Gheorghe Șincai, îl luaseră ca model de patriotism absolut. În virtutea acelorași principii ale raționalismului luminist, religios, totuși, și nu ateu, cum considerau unii istorici din perioada comunistă, ei promotor al vechii idei scolastice referitoare la întemeierea rațională a credinței, Samuil Vulcan lua în considerare și grija față de sănătatea enoriașilor săi. El îi voia pe aceștia religioși, dar nu superstițioși, puternici și apți, așa cum socotea și Curtea Veneză, a-și împlini toate datoriile, adică sănătoși pentru a-și putea asigura un trai optim, și concomitent spre a fi în stare să servească statalitatea, ca plătitori de dări și împlinitori de alte obligații. Era, de altfel, și creștinește ca el, ierarhul, să le indice fiilor săi sufletești, cum să se păzească sau vindece, de exemplu, de boli, într-o vreme în care instrumentarul și, ca atare, practica medicală, erau puțin dezvoltate. Avea în ajutor, pentru această lucrare, serviciile „fizicianului”, respectiv medicului varmegesc, adică al comitatului, Iosif Sandorffi, care între 1804-1820 l-a determinat să publice câteva circulare sau recomandări pentru păstrarea igienei individuale, pentru îngrijirea bolnavilor convalescenți, intrând aici indicații bazate mai ales pe aerisirea locuințelor, pe curățenia lor, „deoarece se știe că bolile contagioase se răspândesc mai ales datorită lipsei de igienă”, dar și pe vaccinarea împotriva variolei sau vărsatului de vacă, cum era numit pe atunci. De notat că aceasta, adică vaccinarea, se practica în mod empiric, dar eficient, în Banatul românesc, așa cum scrie cunoscutul istoric și memorialist Francesco Grisellini, încă din perioada 1730-1750, adică dinainte de descoperirea oficială a sa de către doctorul Iener, pe la 1797, fără ca ea să fie recunoscută ca aparținând românilor. Oricum, prin același Iosif Sandorffi vaccinarea a început să fie aplicată, pe teritoriul Eparhiei greco-catolice de Oradea, la început sporadic, de prin 1817, apoi în mod repetat, în așa fel încât la Cererea Consiliului Locumtenențial din Buda, ierarhul le pretindea, în câteva pastorale, emise între iulie și octombrie 1827, preoților din eparhia sa, ca „în sântele cuvântări către popor pre acesta tare să-l dojenească și să-l stârneasă spre întrebuințarea și folosirea altuirii”, adică a vaccinării, recomandându-le cu insistență, să pretindă

(continuare în pag. 17)

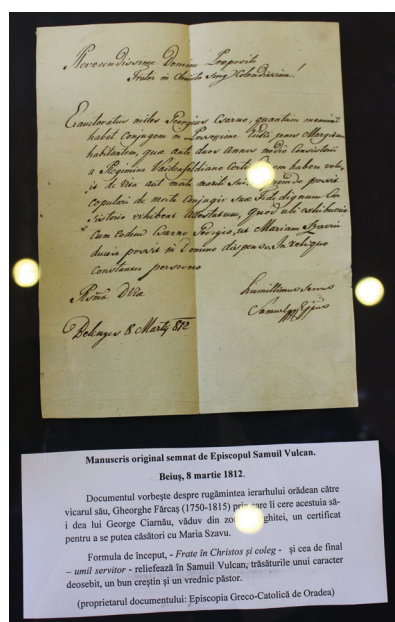
(urmare din pag. 16)

parohienilor, ca „părintește să-i dojenească pe pruncii săi, la timpul său, spre altuire” împotriva variolei, prin „a duce pruncii săi, cei altuiți, spre a luare de la dâșzii materie de altuit”. E vorba, prin urmare, de utilitatea vaccinării și folosirea, pentru acest procedeu, a substanței microbiene rezultate din boala, apărută în nucce, la copiii vaccinați. Bunul ierarh nu s-a sfiit să circuleze, către protopopi și preoți, în prima jumătate a anului 1831, când a izbucnit o epidemie de holeră, recomandări directe de prevenire și tratament, despre care trebuie să arăt, iarăși, că cel din fața Dumneavoastră a vorbit într-una din cărțile sale. Mai mult, din dispoziția episcopului Samuil Vulcan, în perioada 1826-1831 s-au colectat bani pentru întemeierea lazaretelor, adică a spitalelor, unele din sumele strânse în eparhie, fiind trimise, în vara lui 1827, Institutului de îngrijire a copiilor lipsiți de vedere din Pesta. Nu mai puțin interesat a fost episcopul de îmbunătățirea stării materiale a enoriașilor, recomandându-le, în multe rânduri, tot la cererea Consiliului Locumtenențial, în perioada dintre 1822-1835, să treacă la creșterea viermilor de mătase, în care scop cerea să se cultive, în fiecare pascum, sau pășune comună, parcele de frăgăret sau duzi, cu frunzele cărora aceștia se hrăneau, dar și ca oamenii să fie instruiți în îndeletnicirea amintită, de preoți și dascăli, cărora li s-au pus la dispoziție cărțile unui specialist în domeniu, botanistul-horticultor Mitterpacher. Marele ierarh s-a îngrijit și de chestiuni de învățământ, cunoscută fiind activitatea sa legată de întemeierea, în 1828, a gimnaziului de la Beiuș, pentru tinerii români „de ambele strane”, cum se spunea în actul său fundațional. Despre istoria acestei instituții de învățământ, cu rol de seamă în educația națională a poporului român, și nu doar a acestuia, căci a fost frecventat și de tineri de alte neamuri, au scris Gheorghe Fărcaș și mai mulți istorici, începând cu profesorul Constantin Pavel, și de aceea socotim că nu mai este cazul să insistăm, limitându-ne să vă recomandăm cartea acestuia din urmă, intitulată Școalele din Beiuș, apărută în 1928 și

reeditată în ultimii ani.

În ea este prezentată, între altele, o patetică scrisoare a episcopului întemeietor, trimisă preoților din eparhie în 8 octombrie 1828, cu ocazia deschiderii cursurilor la gimnaziul beiușan, plină de referiri la importanța însușirii de cunoștințe, a învățaturii, care „dezrădăcinează din inima omului credința cea deșartă, și cu duhul înțelepciunii povățuindu-se întru toate întâmplările vieții sale, se știe ajutată și fericită, de unde urmează că de vor da părinții pruncilor săi, până sunt aceștia tineri, creșterea bună prin învățatură, atunci pot să aibă bună nădejde că vor fi și ei fii buni și cinstiți (...). Pentru aceea, ca și neamul românesc mai curând să poată simți dulceața care din învățatură izvorăște, de care toate neamurile luminate sunt îmbogățite, de lipsă iaste ca din toate puterile și cu toată râvna să-și diaie pruncii la învățatură”. Pentru folosul lor și al dascălilor, episcopul a sprijinit materialicește tipărirea de cărți, cunoscut fiind în acest loc *Lexiconul de la Buda* și *Gramatica românească* a lui Ioan Alessi, viitorul episcop al Gherlei.

Ar fi desigur o nesăbuintă să credem că activitatea lui Samuil Vulcan se limitează la doar ce am spus mai sus. El a fost acela care a depus eforturi pentru lățirea uniunii cu biserica Romei, prin prozelitism, luminat, desigur, câștigând pentru biserica sa numeroase comunități parohiale din Bihor, cum sunt Fegernic, Chioag, Sarcău, Tria, Suplac, Feneriș, Pocola, Borod, Derna, Sărsig, Sânlazăr, Cristur, Drăgoteni, Mociar și Borozel. A avut și șansa ca, după dezmembrarea foarte întinsei Episcopii de Munkács, perfectată în perioada 1810-1824, să aducă sub ascultarea sa ierarhică un număr de 72 de parohii românești și rute ne din zona Sătmăruului, precum și să atragă la unire sau uniație cum, fără sens peiorativ, spuneau țărani români, altele din Arad și Timiș. De altfel se știe că, în timpul luptelor pentru alegerea în fruntea episcopiilor ortodoxe din Arad și Timișoara, a unor ierarhi de etnie românească, Samuil Vulcan le-a acordat intelectualilor români de acolo un sprijin neprecupețit. El i-a ajutat materialicește să călătorească la Viena în mai multe rânduri, și i-a îndrumat să petiționeze către oficialități, remarcabil fiind, în acest sens, sprijinul acordat lui Moise Nicoară, cel care în 1816 a înaintat, în scopul românizării scaunului episcopal ortodox din Arad, un amplu memoriu Curții Veneze, despre care mulți istorici au vorbit în lucrările lor pe larg și cu pricepere, dar și dascălilor de la Preparandia ortodoxă din Arad, Dimitrie Țichindeal, Iosif Iorgovici și Constantin Diaconovici Loga, persecutați de mitropolitul de la Carloviț, pentru activitatea lor didactică proromânească. Nu putem cuprinde în această lucrare întreaga activitate a lui Samuil Vulcan, asupra căreia s-ar cuveni ca tinerii istorici de astăzi să adaste cu mai multă stăruință, din efortul lor putând să rezulte o monografie mult mai completă decât cea din 1939 a amintitului Vasile Bolca. Ar fi aceasta o răsplată pentru cel care o merită deplin, ierarhul și românul absolut Samuil Vulcan.

Exerciții spirituale pentru familiile din Oradea

„Dumnezeule, de la care vine orice paternitate în cer și pe pământ, Tată, care ești Iubire și Viață, fă prin mijlocirea Fiului tău, Isus Cristos (...) și prin mijlocirea Spiritului Sfânt, izvor al carității divine, (...) ca orice familie umană de pe pământ să devină un adevărat sanctuar al vieții și al iubirii (...), fă ca harul tău să călăuzească gândurile și faptele soților spre binele familiilor lor și al tuturor familiilor din lume. (...)” (Sfântul Ioan Paul al II-lea pp. *Rugăciunea pentru familie*)

În zilele de 21 și 22 octombrie au avut loc exercițiile spirituale pentru familiile cu copii mici, la vila Sântana din localitatea Sînmartin. Au participat familii tinere din parohiile greco-catolice din Oradea, 70 de persoane, părinți și copii.

Responsabilii cu pastorația familiei, pr. Mihai Tegzeș și pr. Mihai Vătămănelu OFMConv au propus ca temă centrală a exercițiilor „Dialogul între soți”, temă aprofundată în patru conferințe, prezentate alternativ de cei doi relatori. Pe parcursul conferințelor au fost abordate teme importante pentru viața spirituală a soților: iertarea și ascultarea în familie, buna comunicare în familie, respectiv deciziile luate împreună. Astfel, cei prezenți au conștientizat o dată în plus că iertarea lui Isus este baza iertării în familie, că iertarea oferită unuia dintre soți în momente de criză reprezintă semnul convertirii, reușind astfel să înțeleagă că numai printr-o comunicare sinceră și un dialog având la bază iubirea și iertarea reciprocă se poate ajunge la unitatea dorită în familie, unitate în credință, unitate pecetluită în Sacramentul Căsătoriei prin darul Spiritului Sfânt. După fiecare conferință, familiile prezente au împărțit-

șit în plen sau grupate în perechi experiențele și trăirile lor în plan spiritual, manifestându-și bucuria de a putea participa la aceste exerciții spirituale, precum și dorința de a lua parte și pe viitor la astfel de inițiative propuse de biserică.

Pe parcursul conferințelor copiii de diferite vârste au fost antrenați de două educatoare în diferite activități ludice și recreative, reușind să se cunoască prin intermediul jocurilor împreună, al cântecelor și al bucuriei. Momentele de comuniune și fraternitate cu toți cei prezenți au fost la rugăciunea de seară și de dimineață, la Sfânta Liturghie, în timpul meselor și al momentelor de împărțășire.

Te rugăm, Doamne, susține familiile noastre, păstrează-le pe toate în darul unității și al iubirii! Doamne, ocrotește familiile noastre și dăruiește-le iubire și pace! Doamne, dă-ne familii sfinte! Doamne, îți mulțumim !

Simona COBE

Parastas în cripta Catedralei „Sfântul Nicolae”

În fiecare an, la sfârșitul lunii octombrie, credincioșii coboară în cripta Catedralei „Sfântul Nicolae” din Oradea, pentru a cinsti memoria străbunilor.

Duminică, 30 octombrie, Preasfinția Sa Virgil a oficiat parastasul ridicat în memoria episcopilor de Oradea, a Preasfințiilor lor: Melentie Kovacs, Moise Dragoș, Ignatie Darabant, Samuil Vulcan, Vasile Erdelyi, Iosif Papp Szilagy, Ioan Olteanu, Mihai Pavel, Demetrie Radu, Valeriu Traian Frențiu, Iuliu Hirțea, Vasile Hossu, și a episcopilor martiri, Iuliu Hosu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan, Ioan Suci, Vasile Aftenie, Tit Liviu Chinezu, Alexandru Todea, precum și a monseniorilor: Ioan Dan și Coriolan Tămăian.

Rugăciunea, a cuprins toate suferințele celor plecați dincolo de zări, pe care i-am cunoscut, pe care i-am iubit

și pe care ni-i vom aminti cu drag.

AGRU Parohial Catedrala „Sfântul Nicolae”

@ Eugen Ivut

Hramul unei Biserici vii, a „Sfântului Dumitru” din Beiuș

Sărbătoarea Sfântului Mucenic Dumitru, mult îndrăgit de credincioși, mai ales cei din răsăritul creștin, s-a săvârșit în cadrul Sfintei Liturghii de dimineață la Biserica „Sfinții Trei Ierarhi” din Beiuș. Liturghia a fost concelebrată de preoții locului: părintele protopop Zorel Zima, părintele Iosif Slobodnic și părintele Paul Popa, responsabil al Biroului Eparhial Pastoral pentru Laici, aflat într-o vizită de lucru. După Sfânta Liturghie s-a celebrat o slujbă de pomenire pentru ctitorii Bisericii „Sfântul Dumitru” din centrul Beiușului, folosită astăzi de către frații ortodocși. Alături de aceștia au fost comemorați toți episcopii arestați în acea seară sumbră a arestărilor, 28 octombrie.

Seara după Vecernie a avut loc o activitate de comemorare și omagiere a episcopilor și preoților care au ctitorit și slujit în Biserica „Sfântul Dumitru” cunoscută în perioada interbelică sub numele „biserica episcopală”.

Părintele protopop Zorel Zima a făcut un emoționant excurs în istoria acestei biserici construită „în Anul Domnului unamie șaptesute nouăzecișisase, în luna lui septembrie ziua 11” de către „Măria Sa Prealuminatul și Preasfințitul Domn Dimitrie Ignatie Darabanth... Episcop al Orăzii Mari... cu toată cheltuiala sa au zidit” (din Actul Fundațional).

Părintele Zorel scoate în evidență viziunea acestui episcop ctitor, care a gândit și a construit o biserică impunătoare prin dimensiuni și arhitectură într-o zonă centrală a Beiușului, practic un fel de maidan, înconjurat de case mici. În jurul acestei biserici s-au ridicat, în ani puțini (de ordinul deceniilor), clădirile ce au devenit sediile învățământului, educației și culturii românești: Palatul episcopal, Liceul „Samuil Vulcan”, tipografia „Doina” și sediul Fundației „Demetriu Radu”. Așa s-a născut centrul Beiușului, de fapt un centru de cultură și educație românească, de luptă pentru unitatea națională, stavilă firească în fața extinderii calvinismului.

Ascultându-l pe părintele Zima am avut revelația comparației cu civilizația sumeriană în care viața econo-

mică și socială a cetății gravita în jurul Templului.

Amintind statutul actual al Bisericii Sfântul Dumitru, folosită de ortodocși, neverosimilă situație care face ca noi, credincioșii greco-catolici, să nu avem acces la celebrarea unor activități religioase în această biserică, părintele Zima îndeamnă să ne rugăm, să ne punem nădejdea în Dumnezeu și oricât de îndurerați și nedreptățiți ne simțim, să avem o atitudine frățească față de credincioșii ortodocși.

În continuarea activității, subsemnatul am citit două texte de corespondență legate de această comemorare: am citit un fragment din memoriile ultimului preot greco-catolic al acestei biserici, părintele Virgil Munteanu, care a fost nevoit să fie prezent, la momentul predării cheilor și inventarului bisericii de către curatorul acesteia. Cealaltă lectură a fost un fragment de corespondență în care domnul Victor Mociani, fost antrenor național de canotaj, își exprima mânia pentru absența de pe harta localității Beiuș, a specificației: Biserica Greco-Catolică Sfântul Dumitru, erodându-se în felul acesta adevărul istoric.

Discuțiile având o mare încărcătură istorică au condus în mod firesc la amintirea și omagierea episcopilor și preoților martiri ai Bisericii Greco-Catolice. În acest context, părintele Zorel a prezentat și comentat un film despre martirajul cardinalului Alexandru Todea.

Activitatea s-a încheiat târziu printr-o rugăciune pentru beatificarea episcopilor martiri și un cântec religios – „Creștin sunt din leagăn...” - permițându-ne să mergem spre casele noastre înălțați în credință și speranță.

Autorul acestor rânduri îndrăznește o cugetare personală: Biserica „Sfântul Dumitru” din centrul Beiușului, biserica cea din cărămidă, construită de episcopul Ignanție Darabant și reparată de episcopul Valeriu Traian Frențiu, este o „biserica interzisă pentru noi”. Rămâne însă a noastră, prin noi, Biserica vie a Sfântului Mucenic Dumitru, a cărui hram l-am sărbătorit în această zi, 26 octombrie 2016.

Iosif DĂRĂBĂNEANU

Clovni – Doctori, prima lună!

În luna octombrie a.c., clovni doctori au vizitat copiii internați la Spitalul Clinic Municipal „Dr. Gavril Curteanu”. Fiecare absolvent al cursului din septembrie a vizitat copiii în această lună, cel puțin de 2 ori. Cei 12 voluntari au realizat un număr de 282 de ore de voluntariat.

Voluntarii au socializat cu copiii și le-au adus bucurie. S-au jucat cu ei, au realizat trucuri de magie și le-au oferit fiecăruia câte un balon modelat pentru a le însenina ziua. Copiii îi așteaptă nerăbdători pe clovni în fiecare marți, joi și sâmbătă.

CARITAS

www.caritaseparhial.ro

Întrunirea reprezentanților învățământului catolic din România

În perioada 11-13 noiembrie 2016, a avut loc la mănăstirea călugărilor carmeliți de la Cioflăceni, județul Ilfov, întrunirea reprezentanților învățământului catolic din România, cu tema „Realității și perspective în învățământul religios-catolic în România”.

Din Dieceza de Iași au participat: pr. Petru-Sebastian Tamaș, responsabil cu învățământul catolic în Dieceza de Iași și coordonatorul Liceului Teologic „Sfânta Tereza a Pruncului Isus” din Iași, pr. Anton Săboanu, directorul Colegiului Național „Sfântul Iosif” din Bacău, pr. Cristinel Socu, directorul Liceului Catolic „Sfântul Francisc din Assisi” din Roman, pr. Cristinel Ghiurcă, directorul Liceului Teologic „Fericitul Ieremia” din Onești, doamna prof. Cristina Iștoc, directoarea Liceului Tehnologic „Sfântul Ioan de la Salle” din Pildești, și fr. Vincențiu Ghiurcă, responsabil cu învățământul religios în cadrul CSMR.

Evenimentul a fost organizat la inițiativa Preasfințitului Aurel Percă, episcop auxiliar de Iași, responsabil cu învățământul catolic în cadrul Conferinței Episcopilor din România, împreună cu Secretariatul Național al Învățământului Catolic - S.N.E.C.

La acest simpozion au participat 23 profesori, inspecți de religie și directorii școlilor catolice din țară, de confesiune greco-catolică și romano-catolică.

Întrunirea a debutat la 11 noiembrie 2016, cu o sfântă Liturghie, prezidată de PS Aurel Percă, în biserica mănăstirii Ordinului Carmeliților Desculți „Sfânta Fecioară Maria de pe Muntele Carmel”.

Prima sesiune de activități a fost deschisă prin cuvântul Preasfințitului Aurel Percă. La deschiderea simpozionului a participat și conf. dr. Vasile Timiș, in-

spector general religie (MENCS).

În cadrul sesiunilor de lucru au fost dezbătute următoarele teme: organizarea Olimpiadei de Religie catolică pentru anul 2017, stadiul de lucru al Programelor de Religie, clasele V-VIII, actualizarea Metodologiei de admitere în învățământul teologic catolic, necesitatea promovării unor noi specializări pentru învățământul teologic catolic, necesitatea elaborării manualelor școlare de Religie, promovarea activităților Serviciului de ajutor Maltez în România, revizuirea proiectului de Metodologie a Învățământului confesional catolic, organizarea și perspectivele S.N.E.C., Avizul cultului în documentele actuale MENCS, crearea unei asociații de părinți ai elevilor etc.

președinte S.N.E.C.

Pr. Ion RIBA

O urmă de istorie și de credință care s-a dus

O urmă de istorie și de credință s-a șters în aceste zile din București, dar nu și din sufletele noastre.

Fosta Capelă construită de greco-catolici în cartierul Bucureștii Noi – str. Navigației 54 – din capitală a fost demolată. Parohia ortodoxă din cartier, care o deținea din 1948, a ridicat alături, la câțiva metri, o nouă biserică de zid care deja este funcțională. Astfel, capela fiind de prisos a trebuit să dispară.

Prin vitregia vremurilor, după 1990, neaflându-se actele de proprietate pe Capela din cartierul Bucureștii Noi, nu s-a putut face nimic pentru redobândirea ei. Cu toate acestea, avem datoria de a spune cu seninătate ADEVĂRUL. Un adevăr care nu ține de putere sau diplomație, ci de bună-cuviință.

În acest loc simplu și smerit, înălțat prin grija lor, s-au rugat până în 1948 credincioșii greco-catolici din Bucureștii Noi, s-au căsătorit și și-au botezat pruncii. Aici episcopul Vasile Aftenie a știut întotdeauna să fie aproape de credincioșii săi și să-i ajute să-l privească pe Isus cel răstignit.

Cartierul Bucureștii Noi, situat la marginea orașului, a fost trasat în perioada interbelică prin sosirea ardelenilor, majoritatea uniți cu Roma, în capitală care practicau meseria de geamgii – tăietori de sticlă în oraș și în toată Muntenia. Capela construită prin jertfele lor era centrul Parohiei Române Unite – București 2; a doua, deci, după parohia principală situată la biserica, azi catedrală, din strada Polonă.

După începutul persecuției mulți greco-catolici au aflat refugiu în capela romano-catolică din același cartier. Din 1990, părintele Gheorghe Cristescu (Tritean), fiu al locului, păstorește grupul rămas fidel Bisericii Greco-Catolice.

Cu toate încercările sau greutățile pe care le depășim, credința merge mai departe. Îl avem alături pe Domnul care, coborând în lume, a ales voit sărăcia ieslei de la Bethleem, a ales partea celor disprețuiți și ne asigură de binecuvântarea sa.

Lui i se cuvine cinstea și mărirea în vecii vecilor.

<http://episcopiabucuresti.ro>